

# FOAIE LITERARĂ

Pentru redacție responsabil :

**LUCREȚIA RUDOW-SUCIU.**

Apare o dată pe săptămână (Duminica).

PREȚIUL:

Pe un an . . . . 4 fl.

Pe jumătate de an 2 fl.

Pe un pëtrar de an 1 fl.

Pentru România și  
străinătate 14 frc.

Editor și proprietar:

**Dr. W. RUDOW.**

## Poveste încheiată.

— Schiță. —

Un tremur isteric mi-a cuprins toate membrele, creierii în învălmășala gândurilor confuze și năvălitoare în: țineau lung și fără întrerumpere, ca și un glas dureros. Abia îmi puteam da samă despre existența mea fizică.

Totul mi se părea ca un punct învălit în o negură groasă, pe care-l vedeam abia, fără însă de a-mi putea caștiga idei marcante despre forma și conținutul lui, și spiritul meu scrutător, remas puțin neamestecat în curentul bolnăvicios, înzădar se încerca se-și caștigate gradul de claritate pentru ideile obscure.

Ori ce gândire, ori ce simțire, ori ce vedenie erau pentru mine tot atâte halucinațiuni. Atâte vedenii răpitoare deslușite și nedeslușite mi se pârândau pe dinaintea ochilor, fără să pot ținea cont de vre una.

Un chip însă de la o vreme începea a-și caștiga tot mai mult loc și a rămânea tot mai mult timp pe slaba pânză a gândirilor mele; creștea mereu . . . era un chip palid de fecioară cu ochi albaștri, dulci și mari . . . era chipul *Ei*. Cu ochii întunecați de o durere fără de margini priviam cu tot sufletul acea minune ce-mi apărea atât de frumoasă și atât de palidă. — Și fața ei, de o espresiune atât de dulce, era în o apoteosă de rase cerești!

Me cutremura o dorință vagă și fără de înțeles de a-o poședeaa, a privi pururea acel chip sfînt de a cărei ființă îmi legasem atâte fărmeccătoare vise și iluzii și a cărei umbră aruncată pe țesătura închipuirilor mele, îmi forma singura și cea mai mare fericire ce am avut'o în lume.

Dar chipul s'a întunecat . . . . . și trebuia . . . . .

\*

Era când credeam în povesti și bașme, când idealul ales din o poveste, o fată de împărat, mă urmăria mereu; atunci era când o doamna văduva se așeză în vecinătatea noastră, la sat. Și doamna aceea mai avea cu sine pe Teresia, o fetiță brunetă cu ochi mari și albaștri, cu un păr ca niște unde din miez de noapte lăstate pe spate în bucle și cari se perdeau pe umerii ei rotunzi.

Când am văzut'o prima dată, mi se părea că e o fată de împărat, pe care mamă sa voește se o crească ascunsă de lume că nu cumva se o fure vre-nu smeu. — Mi se părea așa de cunoscută și cum nu, când așa de bine sămăna cu fata cea de împărat pe care pariții ei de frica smeilor o țineau închisă în un turn înalt cu ziduri groase și căreia eu de-atâtea ori îi țineam de urit.

Căile copilăriei noastre s'au încrucișat de atâtea ori, încât, chiar și nevrînd trebuia se facem cunostință. Și ea atunci întâiaș dată s'a arătat așa de bună cu mine, și m'a dus se-mi arete toate frumusețile ei cu cari i-și petrecea totdeauna.

Era așa de frumoasă și așa de bună, mă temeam se mă uit în ochii ei blânzi și rugători.

În curînd am devenit prietini buni, nu era o zi în care se nu jucăm. Ea mă așeză lângă dînsa, mă ruga se-i spun povești. Și spuneam provestea mea cu fata de împărat mai blîndă ca luna, și când îi spuneam cum a furat-o un smeu, ea mă privea așa de pătrunzător cu ochii ei umezi din cari se putea ceti durerea ce o simția pentru fata furată; se apropia de tot de mine ca și când s'ar fi temut. Mă privea întrebător: că sunt și acum smei cari se fure fetele cele frumoase, și eu înțelegeam ochii ei și o priviam viu și încrezător, dându-i se înțeleagă, că nu o voi lăsa se-o fure nime. Așa de bine ne cetiam din ochi gândurile; ea își pleca ochii ei mari și blânzi atunci și ca se iasă din încurcatură, mă întrebă că scăpat-a cineva pe fata cea de împărat furată? Și când îi spuneam povestea mai departe, că un voinic înalt și frumos a omorît pe smeu, iar pe fată a scăpat'o, a dus'o acasă, au făcut un ospet mare și sgomotos, ea ușurată de soartea fetei de împărat mă prindea de mână și cu ochii ei fericitori de dulci în cari se reoglindea lumea povestii mele în toată nevinovăția ei îmi mulțămia ca și când ea ar fi fost fata cea de împărat scăpată . . . . . și eu aș fi fost acel voinic care a scăpat'o.

În lumea poveștilor și a basmelor am trăit atâtea timp . . . și crăiasa poveștilor mele era ea de care îmi legasem atâte dulci și fărmeccătoare vise.

Eram absolut de liceu și dînsa era mare și poveștile noastre nu se mai curmau, pururea acele povești străine de noi — numai povestea noastră nu ni-o mai spuneam, o incunjuram și cu ce dor aș mai fi spus-o blând și tainic, pe șoptite. Ochiul ei pururea senini tradau dorința de a asculta povestea mea pe care se o poată numi și a ei. — O dorință vagă și pățimășă muncia și sufletul meu de a o începe odată dar nu aveam curaj, mă temeam că nu-i va plăcea. Gîndul că dînsa îmi va desprețui povestea mă tortura mereu, deși din ochii ei cetiam atâtea bunătăți înlănțuite în sufletul ei fecioresc; deși privirile ei melancolice și rătăcitoare adese cereau tainic o alta poveste mai frumoasă și îmbătătoare. . . .

Șoapta puternică a îndoielei mă reținea. . . . Și apoi la cine aș mai fi privit, cui aș mai fi povestit ca să mă asculte așa de dulce, și cine m'ar mai fi prins de mână să mă așeze lângă ea unde era bine și cald și moale. . . . o, nu, nu povestea mea — ea e atât de frumoasă și bună și dacă nu i-ar plăcea? . . . ea nu mi-a făcut nici un rău.

Era cătră finea lui August când trebuia, peste puțin, să îtrerump iarăși firul poveștii. M'am dus la ei ca totdeauna, de astădată însă ea m'a întimpinat în poartă. Cu ochii triști și umezi mi se părea că se lupta cu sine ca se mi apară liniștită. — Un nour de tristeță ce se putea observa pe fața ei frumoasă, arăta că dînsa suferă de ceva.

Ea înțelese privirile mele întrebătoare și ca se evite răspunsul mă apucă de braț și rumpînd o vioală roză — floarea ei favorită — mi-a pus-o la piept spunîndu-mi atâtea nimicuri dulci ca nici când altă dată.

Din mișcările ei, când prea pripite când prea liniștite se putea vedea o durere grea ce voia, cu ori ce preț, să o ascundă. — Mergea estremele, când era prea vioaie, și atunci din ochii ei blânzi ca și sufletul ei, perea pe un moment ori ce urmă de durere, când se părea surprinsă pe neașteptat de vre-un gînd tainic și atunci fața ei îmbracă un aer posomorît, privirile-i deveniau triste și rătăcitoare, buzele ei se mișcau fără de înțeles. Când o prindeam cu ochii, ea-mi ridea trist și dureros. Câte odată se uita lung la mine ca și când ar voi să-mi spună ceva.

După ce am percurt întreagă grădina de flori dela floare la floare făcîndu-le vîzuta obicinuită, ea obosită de durerea pe care voia se o ascundă, s'a așezat pe un scaun verde de pămînt. Am șezut și eu.

Era o tăcere sfîntă în care sufletul fărmeceat de atâte icoane dumnezeiești se cufunda în nemărginirile unei alte lumi.

Ea tăcea, sufletul ei blând dus de aripile gîndurilor rătăcia poate. . . . dar eu nu-l puteam urmări, eu nu-i puteam ghici gîndul, suferința. Am tăcut amîndoi. Ea încet și cu atîta grație în mișcare ș'a aruncat capul pe spate sburîndu-i buclele frumoase de pe frunte, care apărea albă ca de marmură. Capul și l-a proptit de trunchiul unui castan ce-i sta la spate și așa tăcută, dusă pe gînduri sta ea cu ochii închiși. Am privit lung și pățimăș. Pe fața ei tristă, ce-mi apărea în o apoteosă de raze cu spîncenele negre ce se perdeau așa de frumos spre tîmple, salta o suviță de păr vrășmașă atingînd din când în când buzele ei.

Ce orbitor de frumoasă era, ce răpitoare am privit-o cu tot sufletul. Îmi venia să cuprind încet mijlocul acestei minuni, acestei crăiesi a poveștilor mele, să o înec în o mare de sărutări, îmi venia să-mi omor dorul ce-mi sfășia pieptul în dulcea învăpiere a sufletului ei

curat, se-i spun că ea e crăiasa poveștii sufletului meu, ca o iubesc. . . .

De o dată însă pieptul ei sglobiut și tiner s'a ridicat smuncit de un suspin greu, iar pe genele ei negre au început să tremure două picuri de argint.

O idee adusă de o șoaptă străină mă sgudui puternic, vedeam clar toate, cauza suspinului ei, a lacrimilor, durerii ei.

M'am ridicat fără de voie, m'am apropiat de ea și stînd puțin în față chipului ei blând și palid de fecioară, i-am prins mânilor în ale mele; ea s'a ridicat apoi privirile ei blânde și s'a uitat la mine lung și fericitor.

Am privit-o cu ochii îngîndurați și întrebînd-o de ce plînge, m'a răspuns cu o voce duioasă și încetată de un suspin:

— Pentrucă te iubesc.

Și ridicîndu-și brațele m'a cuprins.

N'am mai știut nimic, prea dulce a fost farmecul primului sărut, prea îmbătătoare a fost resuflarea sinului ei cald și moale, prea sfășietor suspinul ei de fericire. Și am ținut-o mult, strînsă la sinul meu.

Mi se părea ca pe coarda simțirilor mele aud trecînd niște acorduri din o cîntare neștiută, fericitoare, de un timbru dulce și blând — cîntarea plăcerii de a trăi. . . . așa. Auziam cîntecul *dorît*, cîntecul ceresc, care-mi ridica sufletul cătră nemărginirea albastră, și cîntecul se facea mîngăitor, resfățător. . . . Doauă. suspine lungi ne-au împreunat dorurile și dragostile noastre pribege de atîta timp.

— Și tu veți fi a mea, mireasa și crăiasa poveștii vieții mele, i-am zis încet sărutîndu-i fruntea albă și curată.

— Și tu al meu, fără de tine simt că am să mor, și năpădînd-o lacrimi de bucurie își acoperi fața ei fericitoare cu mânilor, își lăsă încet capul iară pe umărul meu.

Eram mișcat foarte de binele ce l-a făcut cu mine, toate le priviam prin prisma fericirii mele, toate îmi vorbeau numai de fericire și de bine. Și cum nu când regina poveștii mele, cu părul ca noaptea cea mai adîncă, cu ochi de un senin orbitor și cu un suflet blând și curat, o țineam la sinul meu. . . . Ea era a mea, a mea numai.

Un fișait lin de iarbă ne trezi din visul dorurilor noastre — va fi fost poate vîntul, care își căuta vre un loc de puțină odihnă, — ori. . . totdeauna aveam o deosebită antipatie față de mama ei, deși nu m'a făcut nici un rău. Mă mustram adese-ori ca nu-mi pot lăpăda această simțire din piept, aveam un presimț straniu, că dînsa îmi va nimici o parte din viață.

Ne-am primblat puțin tăcuți apropiîndu-ne de cărarea unde trebuia să ne despărțim, i-am ridicat mîna frumoasă și albă și am sărutat-o. Ea cu ochi sdrobitori de dulci se uita în față mea și apucîndu-mi capul între mîni m'a sărutat pe frunte cu căldura unei inimi iubitoare.

Ne-am despărțit. Eu am stat pe loc, și am privit în urma ei lung și oare cum dureros până când s'a pierdut printre tufele dinăntea casei lor. — Și am privit mult timp în gol cu gîndul legat de ființa ei. Mă simțiam așa de trist, mi se părea că s'a dus ca să nu mai vină, sufletul mi-l simțiam sbuciumat de un presimț vag și trist, că nu am să o mai ved, o voce batjocoritoare din un colț a ființei mele mă ridea hîdos de ironic. Și trist fără să-mi pot da samă de ce m'am întors acasă.

A doauă zi eram pornit să merg la ea când o ved

trecând în o trăsură cu mă-sa fără de-a se uita la mine vre una din ele. Îmi părea așa de tristă și palidă, iară mă-sa avea o față rece și dură și niște priviri turbure și rătăcitoare.

De la servitorul lor am aflat, că ele s'au dus pe mai multe zile din sat și că eărăși au se vină în curind.

Pe mai multe zile . . și ea nu mi-a spus nimic și dacă nu va veni până când mă voi duce eu? . . . ori doară i-a părut rău de pasul care l-a făcut și acum ca să uite mai iute s'a dus . . . ori mă-sa a aflat de noi și neconvenindu-i pornirea ficei sale a dus'o? . . .

Câte idei îmi mai sbârâiau prin creeri, după ce am văzut că nu mai vine! Ideea că numai mă-sa e de vină, atâta îmi frământa creerii până când câștigă avantajul față de toate celealalte presupuneri.

Și nu s'a mai întors, visele și 'spërantele mele au fost spulberate în vânt.

Soarele era spre asfințite sorbind sărutul de sară de pe toate și razele lui învăleau toată natura în un amurg cald și îndușător. El scăpăta încet și pacea nopții se apropia din afunzimă pe ascuns.

Privirile mele se perdeau cu mersul sgomotos al unui riuleț ce luminat de razele blânde ale soarelui trecea încet cu nu murmur trist alunecând peste vale, ca un șerpe de argint. Par'că î-și plângea pribegia eternă; îi simțiam tristeța.

Din gândurile mele am fost trezit de un sgomot lin, veni un om și-mi întinsă un plic alb. L-am luat repede și după ce omul s'a depărtat, l-am desfăcut și am cetit:

Mi-i dor să te ved, vină, te aștept.

*Teresia.*

Aceste cuvinte îmi sunau ca un cântec vechiu, și cunoscut. M'a cuprins un tremur nervos, ca și când m'aș fi temut de ele. Le-am cetit mereu, și mereu mi se pareau noi. Numele ei atât de scump și dulce odată mi se părea urit . . . și fără farmecul de demult. Me tremura nostalgia dragostei noastre dulci și blânde din trecut.

Fiecare literă mi-să părea cuvânt, fiecare cuvânt propozițiune întreagă, și am căutat să înțeleg din toate trăsurile, din grăbitul ori incetul cu care a făcut fiecare linie, literă; de pe puncte dispoziția ei sufletească, simțmintele ei de cari, poate a fost stăpînită când a scris aceste cuvinte. O înțelegeam și nu.

Cu ochii rătăcitori în golul albastru și cu epistola ei în mână stam dus pe gânduri — gânduri confuze, ce acuși rătăciau prin trecutul ce mi-să arăta în toată frumuseța lui, acuși priviau îndrăzneți în oglinda oprită a viitorului în un mod arbitrar, nisuiind să descifreze obscurele ieroglife din cartea sorții . . . și iar mi-să arătau siluete fugitive — siluete din trecut cari sub influința simțmintelor iritate creșteau mereu, se legau, formînd șir strîns de icoane dulci. — Și nu le puteam alunga dela mine. Creștea și se îmulția mereu ceata amintirilor dulci și farmecătoare în un mod tot mai viu, tot mai iresistibil. — Și beat de atâte amintiri m'am ridicat și am plecat — spre casa ei . . . De o dată mă găsi în față cu dînsa . . .

Ea m'a primit cu aceeaș căldură cu care mă primia când eram copil. M'am oprit uimit, însă când am văzut-o, abia o mai cunoșteam; obrajii îi erau căzuți, avea niște priviri stinse și obosite, o față palidă și suferitoare, un

adevărat ânger al suferinței. — Haina ei puțin negrie ce așa de slab îi cuprindea trupul, mai măria espresiunea tristeței. — Mi-a întins o mână slabă și tremurătoare pe care am depus un sărut. Ne-am plîmbat pe toate cărările vechi, vorbind multe, numai despre trecut nu . . . . câte siluete de ale demultului nost nu mi se păreău lămurit, prin creeri, aș fi voit să o întreb de-ale noastre din el, dar nu cutezam!

Ajunși lângă scaunul cel de pământ pe care am șezut înainte de despărțire am tăcut deodată amândoi. Sufletele noastre se întilnisă tainic în gândiri, se temeau însă să-și vorbiască. O priviam pe ascuns cum fața ei mereu își schimba culoarea, cum fruntea ei palidă se întuneca de gândurile din trecut. Privirile noastre s'au întîlnit și ne-am înțeles atît de bine, ne-am spus atâte, am înțeles lupta ce se petrece în fiecare dintre noi. Atinși prea puternic de amintirile dulci și blânde ale trecutului ne-am așezat pe acelaș scaun pe care am șezut ultima oară.

Era o liniște perfecta, ca și atunci; ea cu privirile plecate sta dusă pe gânduri. M'am apropiat încet de ea și i-am zis: — Mai ții aminte trecutul și vorba? Aci privirile ei atît de blânde și nevinovate mi-au oprit cuvintele, niște priviri senine și dulci în cari se resfrîngea o durere neînțeleasă și o muștrare grea, că-i trag la îndoială iubirea.

Tot deauna te-ami ubit, zise ca cu o voce înecată în lacrimi, — tu-mi ai fost vieața, tu mi-ai fost totul, dar mama . . . aci a erupt în un plîns sfășietor. Am cuprins-o încet și blând, n'o puteam mîngăia . . . aveam și eu lipsă de mîngăere. Deodată însă ea mi s'a desfăcut din brațe și cu o față palidă de tot și rezoluță mi-a zis: — Uită, te rog, tot — astăzi snnt mîmă, surf soția altuia. . . .

Un fior de moarte mi-a cuprins tot sufletul și un disgust de toate. Fără a ști ce mai fac m'am grăbit din acel loc de amară decepție; am simțit ca și cum s'ar fi rupt ceva din sufletul meu . . . nebun am alergat la riū, și . . . . mi-am plîns durerea undelor lui triste și blânde.

*Sida.*

## G l u m e.

— Imprumută-mi 10 fl.

— N'am nici un bănuț.

— Dar cum așa, căci togmai asară mi-ai spus că bilanțul tîu la sfîrșitul lunei reprezenteaza o cifră frumoasă și rotundă?

— Noa! firește — o mulă.

\*

Cât costă tăierea scurtă a perului?

— Douezeci de bănuți.

Me rog să me tunzi numai de 10 bănuți.

\*

Mama, îngrijită, către copii:

Audiți dragii mei! purtati-vă bine azi și nu faceți larnă, căci tatăl-vostru dela prînz tot caută după un pretext, ca să poată merge azi la bereria.





### LASĂ-ME...

*Lasă-mă să-mi vërs durerea  
Și amaru'n poezie,  
Fără dânsa mi pare lumea  
Rea, deșartă și pustie.*

*Lasă, lacrimile-mi curgă,  
Valuri calde, peste față,  
Ele'n noaptea mea din suflet  
Aduc dulce dimineață.*

*Lasă-mă când draga trece,  
S'o privesc, trecând mareață:  
Ea e versul care-mi spune  
Ce rost are 'ntreaga viață.*

### EPIGRAMA

*unui student.*

*Pe când eu cu nerăbdare,  
Aștept să resară luna,  
Tu dorești să treacă iute,  
Ca să vie iarăși — prima.*

### CĂRȚI ȘI CĂRȚI.

*Intre a mele cărți ș'a tale,  
Deosebirea vrei să știi? . . .  
A mele minții fac foloase,  
A tale — pungile pustii.*

Turda.

Vasiliu E. Moldovean.

## Logodnicia contelui Stuart.

— Povestire din viața Românilor bihoreni. —

De L. Rudow Suciu.

(Urmare).

### 12. Beta.

Astfel trecură câteva săptămâni. Starea Betei se îndreptă încet dar neîntrerupt încât la începutul lunii mai ea putu părăsi patul și petrecea ziua sub prispă, jumătate șezând, jumătate zăcând. Încă o săptămână, și ea răzemată pe brațul lui Stuart, putu s'ajungă în gră-

dină, unde ședeau de obicei până la prânz, citind o carte, sau Beta îi citia foaia unguerească în limba nemțească, din când în când cânta pe citeră. După prânz ea durmia, pecând Stuart încălică și cutreeră împrejurimile satului, unde descoperi tot mai multe frumuseți. El se bucura de ele și doria să vie timpul când le va putea privi împreună cu iubita sa.

După ce trecu jumătatea lunii și când Beta putea merge deja câteva sute de pași, sosi scrisoarea prin care căsătoria ei se desființă, și părechia hotărî că-și va sərbători îndată logodna.

Pecând în casă se pregăteau toate, Stuart plecă la Orade. După ce se întoarsă, el scoasă dintr'o cutioară înțelele și pusă unul pe degetul Betei. Privind mirată la coroana cu nouă colțuri de asupra literilor K. E. St., ea-l sărută, apoi se închină înaintea oglinzii ridicând mâna stângă cu inelul strălucitor și zise: Felicitările mele, doamnă Stuart!

El o privi zimbînd, la ce ea arătă inelul părinților săi, întorcându-l din toate părțile și sărutându-l cu o bucurie copilărească și zise: „Acum în sfârșit cred și eu că o să ajung nevasta ta.“

„Mie nu mi-ai crezut?“ întrebă Stuart.

„M'am nisuit diu răspuțeri, dar nu-mi venia să fiu cu totul sigură. Acuma cred.“

„Mă bucur că te ai convins la urma urmelor. Și fiindcă tocmai vorbim despre aceasta, îți pot pune o întrebare?“

„Să înțelege. Cum te poți îndoi de una ca asta?“ întrebă Beta mirată.

„Lucrul e cam spinos. Precum știi, eu-s catolic, și biserica catolică nu vede cu ochi buni căsătorii amestecate. Nici cea orientală? Cere ea oare reverse despre religia copiilor?“

„Nici decum. Noi nu suntem vânători de suflete. În această privință poți fi cu totul liniștit, n' avem să ne temem de nici o greutate.“

„Bine. Pecat că eu nu pot zice aceasta despre mine. Ce-î drept, eu pot, și în cas de lipsă sunt hotărît să nu țin samă de eventuale obiecțiuni, dar voi încerca a delătura greutățile pe cale pacinică, pe de o parte cu privire la numele ce-l port, pe de altă cu privire la archiducele Albrecht, dela care am și pot să-mi cer un post potrivit pentru a fi în stare să mă îngrijesc pentru nevêstuica mea așa precum ea merită, ceea ce nu pot ca căpitan. Aici nu putem rămânea, deci am de gînd să merg îndată după logodnă la Viena, căci știu că un cuvînt la locul său ajută mai mult decît toate scrisorile. Dacă nu mă voi întoarce îndată, nu te îngriji; poate că va trebui să rămân acolo câteva zile, căci am auzit la Orade că războiul cu Prusia va izbucni în curînd.“

„Asta se zice deja de luni încoace!“ observă Gale.

„Știu, dar de astă dată e lucru hotărît; s'au luat deja toate măsurile de lipsă. De aceea archiducele, pe care oastea întregă dorește să-l vadă în fruntea sa, va fi foarte ocupat“.

„Deci vei pleca și tu în război?” întrecă Beta alipindu-se de el.

„Cum se poate altfel?” întrebă el.

„Doară nu va ținea mult?” urmă Beta îngrijită. „Pecăt am citit eu prin foii, Prusia singură stă în fața Austriei și tuturor celorlalte state germane, și față cu noi ca e numai o țerișoară”.

„Adevărat”, observă Stuart, „dar oastea ei e foarte bună, precum am văzut însumi în războiul de acum doi ani, și noi în veacul acesta am învins numai luptându-ne alături cu Prusia. Afară de aceasta ea e aproape curat germană, pecând la noi mai multe popoare sunt foarte neindestulite, încât e cu puțință că se vor răscula după prima luptă ce-o vom pierde”.

„Da, Maghiarii se pregătesc deja dedemult pentru așa ceva”, zise Gale. „Dar las', mai suntem și noi aici ca la anul 1848”.

El își ridică pipa ca o sabie atât de violent, încât cenușa și tutunul aprins sburau departe. Stuart nu putu suprima un zimbet mulțumit, văzându-l așa gata de luptă.

După ce bărbaii se culcară, zise Beta încet șezând pe pat lângă mamă-sa: „Acuma trebuie să te mai rog de ceva măicuță, dar nu-i ertat să mi-o ieși în deșert”.

„De sigur nu, flicuță”, răspuse mama cu mirare, și Beta urmă: „Mă rog să nu vorbești cu oaspeții, mai ales cu vecinii despre rangul lui Stuart, adecă că el e conte. Știu că dînsului nu-i prea pasă de asta și dacă noi ne vom fâli cu numele lui, ar fi cu puțință să se supere. Asta însă nu-i ertat, nu-i așa?”

Mama pricepu și promise că va împlini dorința Betei.

Fiica o sărută și adaogă: „Dacă cineva te va întreba, se înțelege că-i poți vorbi cât va vrea s'audă. Vor fi destul de curioși, crede-mă!”

Dimineața următoare sosi sora preutesei și alte rude ca să deie mână de ajutor, mai cu samă în bucată, și doamna Gale se convinse încurând că Beta spusese adevărul, căci cumetrele nu se săturau să întrebe despre Stuart. Așa ea numai se bucură că vecinele păreau mai puțin curioase, cel puțin față de dînsa, altfel ea ar fi putut să vorbească ziulica întreagă, pecând ea avea atâta lucru, căci Beta încă tot trebuia să se cruțe.

Așa sosi ziua mare. Beta care pe pământ oblu putea merge destul de bine fără reazem, părea a fi aceeaș ca acum jumătate de an, numai că față îi era încă suptă și mersul mai puțin sprinten. La dorința espresă a lui Stuart ea purta costum național. Așa ea merse alături cu el în fruntea alaiului la biserică și se întoarsă ca logodiți după toate pravilele bisericii ortodoxe. La ospet, întreagă față ei strălucia de fericire încât părinții nu se puteau sătura privind-o.

Ziua următoare oaspeții plecară promițând că în curând se vor întoarce la nuntă. Și Stuart începu să se gătească de drum, dar Beta nu voi să audă despre asta și zise că mai e timp; o zi cel puțin vrea și ea să-și aibă mirele pentru dînsa. Fiindcă despărțirea îi era

grea și lui, el rămase, asemeni ziua următoare. La a treia zi însă el primi o scrisoare din S. cu ordinul ca să înștiințeze regimentul despre fie-care eventuală schimbare a locului său, căci porunca de a pleca în război se aștepta zilnic. El voi să încalce îndată, dar Beta se acătă de el și se rugă plângend: „Numai până mâine! Măine desdedimineață poți să pleci; astăzi e prea târziu!”

Neputend să mai ajungă trenul în aceeaș zi, el se învoi, dar numai sub condiția că mâine de cu soare are să plece nesmintit, ca să ajungă trenul de amiază-zi. Beta n'avea încătrău văzend că viitorul ior era în joc, și cu această împrejurare Stuart își esplică starea sufletului ei care se făcu tot mai agitată și în sfârșit îl neliniști serios. Cu toate rugările lui ea nu mânca nimic la cină, nici nu vroi să se culce, până ce el o făcu atentă la ceea ce ea datoră sănătății sale. Numai atunci ea se plecă și-i zise noapte bună cu ochii scăldați în lacrimi. Totuș el o auzi încă mult timp plângend și gemend, până ce el la urma urmelor adormi.

Cu toate acestea ea era deja îmbrăcată când el de cu soare intră în chilia ei. Era atât de îngălbinită și palidă încât el întrebă îngrijit: „N'ai durmit bine?”

„Amendouă n'am închis ochii”, răspuse mama.

El dete din cap îngăndurat și se pusă la masa deja așternută, dar nici lui nu-i era poftă de mâncare și abia îmbucă o leacă. Beta le pusă toate în torbă ca să aibă ce mânca pe drum. Apoi el voi să-și iete rămas bur, dar ea declară: „Nu, merg și eu, cel puțin până la marginea satului!”

Degeabă părinții și Stuart îi spusă că răcoarea dimineții i-ar strica; cu îndărătnicia unui copil bolnav ea rămase la planul său încât trebui să se facă după placul ei.

Așadar Stuart îi întinse brațul și porunci servitorului să-i ducă calul. Părinții mergeau înapoia lor și îi spuneau cuvinte mîngăietoare — Beta par' că nici nu le auzia. Ochii ei arzători erau ațintiți la fața iubitului încât ea își lovi piciorul de o piatră și Stuart trebuia s'o facă atentă la astfel de piedeci.

La marginea satului însă el rămase locului și zise hotărît: „Mai departe la nici un cas, îți va strica, dragă!”

„Numai căți-va pași, ca nimeni să nu ne audă!” se rugă ea.

„Nu. Până aici singură ai dorit. Ceea ce noi avem să ne spunem, o poate auzi ori și cine, afară de acestea casa pare a fi goală. Mi-e destul de greu și mie, dar odată trebuie să ne despărțim, doară e cel mult pentru o săptămână! Imbărbătează-te, gîndește-te că ești logodnica unui soldat! Ce are să fie când voiu pleca în război? Deci rămăi cu bine, Dumnezeu cu tine!”

El o sărută și o ținu cîtva timp în brațele sale, pecând ea isbucni într'un plâns amar. Apoi se desfăcu lin din îmbrătoșarea ei, își luă rămas bun dela părinții ei și încălci.

„Acuma privirea cea din urmă!” se rugă el. Beta își ridică căpșorul dela sînul mamei și când îl văzu plecând în fuga calului nerăbdător, căzu leșinată, cu un strigăt sêlbatic. Tatăl o cuprinse în brațe, o dusé în casa vecină lăsând-o în grija mamei zicend: „Trebuie să mă duc acasă, lăs'o în pace până ce își va veni în orî”.

\*

Spre miază-noapte, Sturt sosi în Viena și îndată telegrafă locuința sa celor din Valea mare. Apoi se sui în căruța și îndată după ce ajunsé în otel, se culcă.

Precum prevăzuse, două zile trecură până archiducele-l putu primi. Îl ascultă serios, dar cu bunăvoința obicinuită, luă toate actele și promise că va face tot ce se poate pentru favoritul său.

Cu inima plină de speranțe și veselie, Stuart eși prin sala de așteptare, plină de oficeri, grăbi acasă și-și comandă ceva demâncare, căci mult trebuie să aștepte. Apoi merse în chilia sa, depuse hănele de paradă, le împachetă și voi tocmai se meargă în sala de mâncare, când portarul îi dete o telegramă. El o rupse și citi numai cuvintele: Vino îndată, Beta în pericol.

Bărbatul tare era să cadă, dar se reculese, privi la ceasornic și întrebă: „Când pleacă trenul la Pesta?”

„La trei și un sfert.”

„Deci după zece minute, aduceți o birjă, dar îndată și puneți geamantanul înlăuntru!”

Cu aceste cuvinte scoase banii, plăti socoteala și grăbi la ușă, unde căruța deja așteptă. Intră, spuse birjarului dându-i banii, să grăbească cât se poate și văzu trenul tocmai când se pusé în mișcare.

Degeabă strigă șeful de stație: „Stați!” — lui nu-i pășă, alergă peste peron, sări pe scara vagonului din urmă care tocmai-l ajunsé, deschise o ușă, și întră în cupeu unde nu mai era nici un loc liber.

„Mă rog de iertare, dar trebuie să plec!” zise el politicos, stergându-și fruntea de sudor. Apoi rămase în picioare, cu geamantanul în mână, căci și polițele erau toate pline.

La stația cea mai de aproape conductorul aduse pe șef. Stuart, eșind din vagon, îi întinse telegrama și adaogă numai: „Mireasa mea, mă rog de un bilet până la Oradea-Mare”.

Omul dete numai din cap, și chemă un portar. Stuart îi dete banii, plăti pentru drumul dela Viena și florinul de pedeapsă și luând biletul, urmă conductorului care asemenea citise telegrama și-i arătă un cupeu gol.

Nu mai aici fuse în stare să adune gândurile deșirate și privi telegrama mai cu de-amăruntul. Era predată dimineată, deci chiar dacă se trimise un om călare, starea Betei nu putea să nu fie foarte critică deja la răsărit de soare. Cum s'ar afla după o altă jumătate de zi care mai ar trece cel puțin până la sosirea lui? Par' că sângele îi se închegă în vine la gândul acesta!

Trenul, cu toată iuțeala lui, i-se păru că stă locu-

lui, și la stația următoare el întrebă pe conductor: „Nu va trece în curând un tren accelerat?”

„Pân' la Pesta nu. Sau călătoriți mai departe?”

„La Oradea-Mare”.

„Da, acolo merge trenul accelerat dela Pesta.”

„Nu vom întârzia?” întrebă Stuart îngrijit.

„Nu. Trenul accelerat trebuie să aștepte până venim noi”.

„Cât timp stăm la Pesta?”

„Un pătrar de oară, până la unu și jumătate”.

Trenul plecă și Stuart, obosit cum era, se lungi pe o canapea. În curând însă se sculă iarăș și privi din fereastră, fără a observa frumusețea locurilor prin cari trecea. Dealurile lângă drumul de fer se făceau tot mai nalte, apoi trenul trecu prin un tunel, și în curând se opri pe când conductorii strigău: „Pressburg, cinci minute!”

Stuart sări din vagon și trimise la Valea mare următoarea telegramă urgentă: „Sunt la șapte oare dimineața în Vulturul negru, Oradea. Dați-mi știre acolo.”

Apoi grăbi napoi și se culcă îngîndurat. Va afla vr'o știre la Orade? Cu greu, căci oficiile de poștă la Tinca și jur n'au serviciu de noapte. Și chiar de ar sosi veste, de ce fel ar fi? — Ori și cum, numai să scape de această nesiguranță chinuitoare!

(Finea va urma).

## L a V a t r ă .

Stimată Doamnă!

În No 13 al revistei dumneavoastră citesc, la rubrica „La Vatră”, niște sfaturi pentru redactorii de reviste românești. Sfaturile d-lui Conda îmi redeșteaptă în minte sfaturile d-lui Hodoș din scrisoarea tipărită în No 1 al „Foaiet Literare”. Și m'am gândit, că dacă e vorba de sfaturi, de ce să nu fiu și eu odată sfătos, că doar' „La Vatră” suntem!

De un lucru însă mi-e frică; și anume, că nu mă prinde această meserie. Și știți pentru ce? Nu doar fiindcă e mai greu de executat decât de sfătuit și pe-deasupra, că m'aș trezi vînzînd castraveți la grădinar... dar pentru că mie, nu-mi place să primesc sfaturi; și sunt atît de altruist, ca să mă pot închipui în locul celor sfătuiți. Excepție nu pot admite, decât: într'un cas când fiind eu bolnav, bunăoară<sup>1)</sup>, aș întreba pe vre-un prieten:

— Nu-i așa că n'o să-mi fie mai rău dacă nu iau doctoria asta rea?

— N'o lua, mă sfătuește el.

Atunci îi zic: „băiat de zahăr”. — —

Și cu toate astea, — lucru ciudat, toată lumea are sfetnici!

Voezeii își au sfetnicii lor: ministri.

Ministrii au — sfatul țării.

Cetățenii — sfatul nevoilor vieții...

Etc.

Dar redactorii?

\*

<sup>1)</sup> Doamne ferește mă!

Nu voi să mai reflectez asupra destoiniciei conducerii și aranjamentului unei reviste, lucruri para<sup>1)</sup>-discutate, și para-cunoscute — în teorie; dar voi să stau la sfat cu redacția, și eventual cu publicul cititor al „Foaielor Literare“.

Și fiindcă la Peșta destule se ticluiesc *de nobis sine nobis*, eu crezui de cuviință să cânt pe struna: *de nobis* <sup>2)</sup> *nobiscum*.

Revistele noastre literare au obiceiul de a se plânge de slabul sprijin al publicului; publicul nostru are obiceiul de a se plânge de anemia revistelor pe cari le are.

N'au dreptate nici unii, nici alții. Și iată pentruce:

Revistele dacă n'ar fi sprijinite de public, n'ar putea să-și numere trimestrele trecute. Și avem reviste cari își pun pe frontispiciu și vârsta — mai puțin modeste decât cucoanele. Ș'apoi, care-i ala, care și-a depus capitalul sunător într-o revistă, și l-a pierdut?

Publicul nostru care se plânge de slăbiciunea revistelor, nu el ține oare duhul în „*Vultur*“? Dacă-l ține, de ce-l înjură?

Dar și au dreptate și unii și alții! Au dreptul de a se plânge și unii, și alții unii de alții, deoarece:

O revistă la noi se mulțumește cu 800 de abonați. Iar publicul, nu caută se găsească o „*Revue des deux Mondes*“, ci se mulțumește cu un „*Gartenlaube*“ românesc.

Vorba e deci, să se ajungă unii pe alții.

Și de aceea, deplinul succes al unei reviste este asigurat, dacă redactorul a ghicit pulsul gustului publicului cititor.

Iar sftenicul pentru găsirea aceluși pul, este *bumul simț*.

Iată dar, sftenicul pe care cred eu că trebuie să-l aibă un redactor.

Și credeți că n'o să meargă revista dumneavoastră?

Ba să vedeți!

La anul, și la mulți ani!

Sever.

<sup>1)</sup> Peste măsură. R.

<sup>2)</sup> Fie chiar și: *Dominus*.

## Din societatea română.

Inteligența română din *Reghin* va aranja la 10 august n. o petrecere de vară — Iunimea academică română din *Somcuta mare* și jur va aranja la 12 august n o petrecere de vară, precedată de reprezentarea teatrală: „Mireasă pentru mireasă“, comedie de Iosif Vulcan. Comitetul aranjator: Vasile Dragoș adv. președinte, Dr George I. Anca vice-preș. Augustin Dragoș cassar, Emil Butean secretar, Ioan Costea controlor. Tinerimea română academică din *Năsăud* va aranja la 15 aug. n. o petrecere de vară. — În *Cut* se va aranja o petrecere de vară la 8. aug. ni — În *Daneș* se va aranja la 8 august o petrecere cu dans precedată de producție teatrală-declamatorică.

## Cronica săptămînei.

### Dela noi.

Congresul bisericii gr. or. române s'a convocat pe 1. 13. oct. a. c. la Sibiu.

**Hymen.** Eugenia B. Mircea și Patriciu Pinteau își vor serba cununia religioasă la 27 iuliu v. a. c. în biserica gr. or. din Cața. Marg. Popovici din Karcag și Nic. Popescu cleric abs. din Buteni logodiți.

**Bancă românească în Oradea mare.** La 12/24 iuliu c s'a ținut aici o consfătuire între fruntașii noștrii români, în care s'a decis că institutul să se înființeze încă în anul acesta cu numele de Bihoreana și cu un capital de 200,000 fl. împărțiți în 2000 de acții de câte 100 fl. Spre scopul acesta s'au trimis ape-uri la fruntașii din comitat și la cei din părțile învecinate. După primirea răspunsurilor și aderențelor, se va ținea o conferință, care va lua hotărâri definitive în privința înființării.

**Isprăvi românești din Murăș-Bogata ca în Bihor.** Cetim în „*Telegraful român*“ că în 18 iuliu n. a. c. s'a dat o petrecere cu dans românească, la care s'a jucat însă, și cu mare zăl, și „csárdás“. (Aranjerii, zice corespondentul „T. R.“, au fost mare parte clerici din Blaj. Cum a fost cum nu a fost noi nu știm sigur dar ne bucurăm, că barem nu suntem singuri, noi bihoreni, în arta de a juca „csárdás“! Red.)

**Carte românească oprită.** Ministrul de interne Perchez a oprit cartea „*Prescurtare din istoria Românilor*“ apărută la București.

**Alegerea de protopop în tractul Beliiului.** Din corespondența primită dela dl V. Teuca învățător gr. or. în F. Tôt și membru ordinar în sinodul protopopesesc din tractul numit, fiind prea lungă pentru spațiul de care dispune revista noastră, estraștem următoarele: În 19/31 iuliu a. c. întrunindu-se sinodul protopopesesc, după sfânta slujbă sub presiunea dlui Petru Suciu protopop, comisar consistorial s'a efectuat actul de alegere. Dl Petru Serb adm. protopopesesc paroh în F. Giriș a fost ales de protopop cu totalitatea voturilor. Felicitările noastre cele mai sincere!

Atât în Ungaria cât în Austria și Germania ploile necentenite au cauzat iarăș pagube grele. Ținuturi întregi s'au prăpădit, nenumerate vite s'au înecat, chiar mulți oameni, numai în Trautenu. (Boemia) 57. Abia dela marți încoace vremea s'a îmbunătățit.

Recomandăm Românilor noștri să-și trimită fi în școala de cadeți. Petițiunile cu atestate 1) despre dreptul de cetățenie austro ungară, 2) despre sănătate, adevărită prin un medic militar activ, 3) despre cunoștințele de lipsă (absolvirea cel puțin a 4. clase gimn. sau reale, 4) de moralitate, sunt a se trimite până la 15. aug. n.

Amănuntele se cuprind într-o broșură ce se capetă pentru 20 c. tot. acolo, la comanda ces. și reg. a școlii de cadeți în Sibiu.

## Știri mărunte.

Din temnița dela *Rózsáveggy* au fugit, cu privilegiul unei vijelii groaznice mai mulți pușcăriași (robi.) La *Reșița*, în oca Săcul, s'a prăvălit un mare teren de pământ, mulți lucrători au fost răniți, unul a murit. — Lângă *Huedin* s'a simțit în 23 Iulie n. un cutremur de pământ, pagube nu a făcut. — La *Budapesta* a fost arestat un tânăr funcționar al poștei, *Steiner* Vilmos, care prin falsificate a păgubit oficiul poștal cu o sumă de peste 3000 fl. — Lângă *Nagy Mihály* (spre *Cașovia*) s'a rupt un pod de riu tocmai pe când îl trecea o ciurdă de 42 boi, mulți boi s'au înecat. — La *Beckherecul mare* a fost arestat cașierul bazarului, *Lichtenstein* Iosif pentru defraudare de 5000 fl. — La *Pápa* în cursul unei furtuni violente, a trăznit în biserica rom. cat. făcând daune mari în interior. — În *Aboș* (com. *Șároș*) fulgerul a izbit în biserică omorînd pe clopotar, alt fulger a amuțit pe o femeie cu copilul ei sugător. — În *Sighetul Marmăției* a bancrotat banca ungurească de credit și economii. — La *Șopron*, a fugit ucigașul *Bieber Károly*. E de vîrstă de 24 ani, fost zidar; e curentat pretutindeni.

**Necrolog** La 19/31 l. c. a repausat în Lipova Iacob Rác de Caransebeș, negustor și proprietar mare, în vîrstă de 66 ani. Ioan Iosif paroh gr. or. român în Tilișca, a repausat acolo la 18 Iuliu v. a. c. în etate de 80 de ani.

Constantin Bugarski, comerciant din Sibiu, a repausat acolo la 26 Iuliu n. a. c.

Titu Marcel Radu unul dintre cei mai harnici învățători dela școala capitală din Lugos a repausat acolo la 16/25 Iuliu c. Aneta Bica m. Filip repausat în Lugosul de sus, 3. l. c.



## Din România.

Principele Ferdinand e aproape deplin bine. Peste vreo zece zile va putea părăsi odaia, și va putea face mici preamb-uri prin Sinaia.

\*

Dl Dr. Ioan Argintoiu, fiul generalului Argintoiu din România s'a cununat la Carlsbad cu contesa Clementina Talevici.

\*

Dr Kremnitz, unul dintre medicii cari au îngrijit pe principele Ferdinand, — a reposedat în mod subit.

## Din străinătate.

Din Salonichi să depeșaza că orașul Monastir e în flacări. Au ars deja peste 2000 de case; focul continuă cu furie neprasnică.

\*

Goluchovski a fost mai zilele trecute în Paris „în cauze familiare“ cum au spus foile oficioase cu cunoscuta lor iubire de adevăr. După toată aparența el a câștigat guvernul francez pentru învoiala sa făcută cu Rusia, că aceasta și Austria să împartă peninsula balcanică: Rusia să ție partea resăriteană, Austria cea apusană.

Unele foi germane însă spun că planul contelui polon e cu mult mai mare: a vrut adecă să câștige Franca pentru o alianță a Austriei cu Rusia și cu papa pentru a restabili domnia papei asupra Italiei; 2 domnia Habsburgilor (adecă a papei) asupra imperiului german; 3, la urma urmelor a supune și bise.ica resăriteană papei.

Planul frumos însă a dat de niște priedeci și anume 1) de radicalii și socialistii francezi, cari fac aproape jumătatea camerei și nici nu vreau s'audă despre domnia papei care ar aduce cu sine monarchia în Franca. 2 ortodoxismul din Rusia care nu vrea să sprijinească pe papă în dorința lui de-a stăpîni lumea.

Orî cât de mare însă ne pare puterea și mai ales cutzanța Romei și orî cât de supuși îi sunt cei din Viena, totuș nu credem că acești din urmă să fie uitat deja „răsboiul de șapte zile“, încât s-ar putea să le fie poftă de a-l începe de nou. mai ales acum când se țin abia de pe o zi pe altă.

## Bibliografie.

A apărut: Programa gimnasiului sup. gr. cat. și a școalelor elementari din Beinși pe anul școlar 1896/97. Redactată de Ioan Butean director și profesor p. o.

Biografia lui Avram Iancu de Iosif Sterca Șuluțiu de Cărpiniș. Sibiu, 1897.

Această carte interesantă se poate căpeta dela biuroul „Asociațiunii“, Sibiu Strada morii 8, cu prețul de o coroană.

Curs complet de corespondență comercială pentru școalele de comerț și pentru particulari de J. C. Panțu Brașov. Prețul 1 fl. 60.

## Logograf.

— De Ghiză dela Roși. —

1. Numele unui oraș european.
2. Acest nume, cetit dela prima vocală și adaugând, la fine consonanta începătoare a cuvântului, arată numele unei persoane mari în cultul religios și istoria otomană.
3. În noul nume, rămânând ordinea vocalelor aceași și punând în silaba primă vocala după consonantă, deasemené în silaba ultimă: avem o numire din prosodia latină.
4. Din noul cuvânt, punând vocala ultimă înainte întregului cuvânt, semnifică o specie din sentimente.
5. Inițialele cuvintelor formate sub 1., 2., 3., 4., cetite

de sus în jos, dau numele orașului amintit: ear de jos în sus = Nr 4.

6. În cuvântul format sub 4., rămânând aceași ordine a vocalelor, dar punând înaintea consonantele singuritelor silabe primim partea a treia din întregul nume, sub carele ni-e cunoscut un poet latin.

Deslegarea ghicirei din N-rul 14 e următoare:

Ungurean cu suman scurt  
Nu ședea 'n Moldova mult;  
Și te du în țara ta  
De ți mănâncă slămina.  
Și-ți fă casa pe gunoi.  
Ș-o freacă cu usturoi  
Ca s'o aperi de strigoi.  
Fugi departe peste deal.  
Peste deal, peste Ardeal!  
Că de când ești pela noi,  
S'a scumpit brînză de oi,  
Și de când tu te-ai ivit,  
Toate oile-au tirpit.

(Din Alecsandri. Poesii populare, hora nr. 8.)

Deslegare nu am primit dela nimeni.

Deslegare corectă a ghicirei din Nr. 13 ne-a mai sosit ulterior dela dl Gheorge Ciuhard din Roși.

## Lista

On Doamne și domni, cari au binevoit a ne sprijini și înceraja, trimițându-ne abonamentul.

(Urmare.)

### Pe un' an

Doamna Iosana Dr I. Pap, Tinca, — dl Dr Zosim Chirtop în Campeni.

### Pe 2 cvartale.

Ioan Cotuna, Ciuntahaz, — George Nicoara, Deva, — Anetta Calcîunar Orșova, — Maria Bugariu, — Aurelia Păcătan Rubenescu. — B. Comloș, — Emilian Ungurean, Timișoara, — Alexiu Oniș, Segedin, — Melania Brîndușan, Blaj, — Dr Coriolan Pap, — Dr Ioan Buna, — Petru Mihuț, — Ioan Pap, — Iosif Roman, Artemiu Șarkadi, — Petru Pantea, — Ana Leca Pap, Oradea-Mare, — Anița Pap, — Livia Dr Cosma, — Teodor Bulc. Beinș, — Ioan Christian, Poceiu, — Elena Serb n. Porumb, F. Giriș, — Vasiliu Teuca F. Tout, — Elia Moga, Răbăgani. — Vasiliu Pap, Topa de sus. — Ioan Macelariu, Sibiu, — Gavriil Bardossy, Bedeu, — Teodor Pap, Berechiu.

(Va urma.)

## Poșta redacției.

**Ului V. T.** în G Tout. Am primit, vă mulțămim. N'am putut însă folosi tot din lipsa de spațiu. Noroc bun!

**Dlul Dr I. P.** în Tinca. Am primit abonamentul, vă mulțămim! Cordiale salutări!

**Dlul Dr Z. Ch.** în Cămpeni. Am primit abonamentul, vă mulțămim!

**Dnei I. S.** în Zsidovin, dșoara M. B. în Comloș, dl G. Fl. Viena, abonamentele au sosit, vă mulțămim!

„Oberleutnant 37.“ A sosit charta comandată! Salutări!

**Dnei M. C. m. P.** în Ciaba. Deslegarea ghicirei din Nr. 15 am primit-o. Salutări cordiale!

**Dlul G. L.** în Coroiu. Am primit. Totdeuna ne bucurăm când ne vine ceva dela Dvoastre! Salutări cordiale!

**Dnei mele** în Graz. Precum ai presupus, R. acuma n'are nici un minut liber. La finea anului când cartea nouă trebuie să fie gata, îi puteți trimite câte aveți, și le va citi bucuros. Cât de îngrabă va merge o scrisoare și altelă. „Lux“ ul cere vreme — vor urma însă toate, întocmai precum doriți. Sărutăm mânuțele!